remnants of a cultural layer 15 cm thick, without any archaeological finds, were unearthed. In area 2, room 5 the cultural layer 2.5 m thick was fixed. The archaeological finds are dated to the 16th–17th centuries. In area 2 there was investigated the remaining horizon of the cultural layer 30-40 cm thick with finds from the 16th–17th centuries. In this place the earliest activities of people started since the 15th century. H_{abs} of subsoil sand is 106.47 m. In 2002 archaeological investigations will be continued in the plot.

ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI IR ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI VILNIUJE, ŠV. JONO G. Nr. 13 A

Daiva LUCHTANIENĖ

2001 m. buvo tęsiami namo Šv. Jono g. Nr. 13a rekonstrukcijos ir aplinkos tvarkymo darbai. Jų metu gegužės–birželio mėn. buvo vykdomi archeologiniai žvalgymai ir iškastas vienas žvalgomasis šurfas įvažiavimo į požeminį garažą vietoje. Ištirtas 4,16 m² plotas. Žvalgytas visas sklypo paviršius iki 0,3 m gylio. Archeologinius tyrimus vykdė PRI archeologinių ir istorinių tyrimų grupė. Radiniai registruoti metrika „V 2001, Šv. Jono g. 13a".

Ankstesnių tyrimų apibendrinimas

Namo Šv. Jono g. Nr. 13a rekonstrukcija prasidėjo 1999 m. Tuomet buvo vykdomi archeologiniai žvalgymai atkasant namo pamatus sanavimui. 2000 m. archeologiniai žvalgymai buvo vykdomi P kieme, kuriame tarp namų Nr. 13 ir 13a buvo tiesiama šiluminė trasa. Žemės darbų metu buvo kasama sujauktame sluoksnyje. Čia, 1,5 m² dydžio plotelyje, 1 m gylyje buvo aptiktas tik fragmentiškai išlikęs XVII a. kultūrinio sluoksnio fragmentas. Jame fiksuoti trys grindiniai iš plytų, akmenų, molio aslos horizontai. Kasant šiluminės trasos tranšėją, aptikti mūriniai pastatų pamatų fragmentai, datuojami XVI ir XVII a. Kiemo R dalyje aptikti XVII ir XIX a. mūriniai pamatų fragmentai.

Žvalgomasis šurfas 1 buvo kasamas įvažiavimo į požeminį garažą vietoje, ties pastato V fligelio Š siena. Įvažiavimas buvo įrengiamas 10x3,10 m dydžio plote su nuolydžiu P kryptimi. Šurfas 1 buvo 1,2x4,3 m dydžio. Jame buvo aptiktas XVI a. kultūrinio sluoksnio horizontas (1,50 m gylyje), XVI a. krosnies griuvenų sluoksnis (1,60 m gylyje) bei XV a. pabaigos – XVI a. pirmosios pusės kultūrinio sluoksnio horizontas (2,20 m gylyje). Pastarajame fiksuotos buvusio medinio pastato apatinio vainiko pamatų liekanos iš lauko akmenų. Archeologinių radinių surasta tiek viršutiniame sujauktame supiltiniame sluoksnyje, tiek ir nesuardytos struktūros horizontuose. Surasta krosnių koklių fragmentų, buitinės keramikos šukių, buvusio medinio pastato apatinio vainiko pamatų liekanos. Ankstyviausiame sluoksnyje surasti puodų bei puodyninių koklių fragmentai (inv. Nr. 44–56; 57–58), geležinės žirklės (inv. Nr. 60), geležinė kniedė (inv. Nr. 62). Be to, jame buvo geležies gargažių, taip pat surastas tiglio

fragmentėlis (inv. Nr. 61). Šurfo Š dalyje, 2,6–2,8 m gylyje atsidengė smėlio įžemis (H_{abs}101,40 m). Šurfo P dalyje, ties esamo namo Nr. 13a pamatu atsidengė be tvarkos sumesti į įžemyje iškastą duobę akmenys. Šis akmenų klojinys be rišamosios medžiagos, labiau primenantis krūsnį, užėmė 1,5–1,9 m ilgio plotą nuo esamo namo pamatų linijos ir buvo 68 cm giliau pamatų apatinio lygio. Jis gerai absorbavo vandenį. Manome, kad tai hidroizoliaciniais tikslais sukloti akmenys, nes gruntas šioje vietoje labai drėgnas.

R ir P kiemuose kultūrinis sluoksnis yra išlikęs tose vietose, kur nėra požeminių komunikacijų. Išsamūs jo tyrimai galėtų papildyti Vilniaus miesto istoriją. Tačiau šiuo metu tai lieka ateičiai.

Archeologiniai žvalgymai 2001 metais teritorijos tvarkymo metu

Nedidelės apimties žemės darbai vyko Š ir ŠR kiemuose. Čia iki 0,2 m gylio buvo įžeminamas žemės paviršius, įrengiamas baseinas, perstatoma atraminė sienelė, keičiamas gerbūvis. Baseinas ŠR kiemo dalyje buvo įgilintas apie 0,3 m, beveik virš esamos požeminės slėptuvės. Jo maksimalus spindulys – 3,15 m. Tiek žeminant gruntą, tiek įrengiant baseiną ir perklojant grindinio plyteles buvo stebėtas supiltinis gruntas, archeologinių radinių nerasta. Keičiant atraminę sienelę buvo surasti keli koklių fragmentėliai (XVII–XVIII a.; inv. Nr. 14–15), neišraiškingos smulkios puodų šukės.

ARCHAEOLOGICAL SURVEY AND EXPLORATION IN VILNIUS AT ŠV. JONO STREET 13 A

The area of 4.16 m² was investigated in the place of a driveway to the underground garage. The cultural layers of the 15th–16th centuries with tile fragments, household pottery sherds, remnants of a foundation of a former wooden building were found.

ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI VILNIUJE, BUV. EVANGELIKŲ (LIUTERONŲ – REFORMATŲ) KAPINIŲ TERITORIJOJE

Daiva LUCHTANIENĖ

2001 m. spalio–lapkričio mėn. buvo vykdomi žvalgomieji archeologiniai tyrimai buv. evangelikų (liuteronų–reformatų) kapinių teritorijoje. Archeologiniai radiniai registruoti metrika „V., 2001, K. Kalinausko g. 21, Šr. 1, 2–4“.

Žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu buvo kasami 4 šurfai P dabartinio parko dalyje, ištirtas 15,5 m² plotas. 3 šurfai (1–3) buvo iškasti už Santuokų rūmų (K. Kalinausko g. Nr. 21) Š fasado, ties asfaltuotos aikštelės riba. Šurfas 4 buvo kasamas į R nuo koplytėlės, už vakarinio Santuokų rūmų fasado.

Šurfas 1. Kasant šį šurfą nesuardytos struktūros kultūrinio sluoksnio neaptikta. Jame surasti trys smulkūs žmogaus skeleto kauliukai, XV–XIX a. archeologinių radi-